

Hanc igitur mansuetudinem nobis comparare, eamque tunc vel maxime exercere debemus, dum ad mansuetum hunc Agnum in Eucharistia sumendum accedimus. Idem S. Augustinus super illa Psalmistæ verba : *Inquire pacem, et persequere eam* ita scribit¹: « Ibi est perfecta pax, ubi non esuries, « nam hic tibi pacem facit panis, subduc panem, « et vide, quale bellum e. it intra viscera tua. » Et ideo D. Chrysostomus ait²: « Sanctum altare non « suscipit dissidentes. » Et S. Joannes Damascenus in *Parallelis* inquit³: « Cum tu infestum in con- « servum tuum odium retineas, quoniam tandem « pacto ad pacis mensam accedere queas? » S. Hieronymus in hac materia ita arguit⁴: « Si munera « nostra absque pace offerre non possumus, quanto « magis et Christi corpus accipere non poterimus. » Tertulianus quoque inquit⁵: « Quid est ad pacem « Dei accedere sine pace. » Priusquam igitur communices proximis tuis qui te offenderunt, ivel quos tu offendisti, pacis osculum impertire. *Dona nobis pacem.*

DISCURSUS XX.

EUCHARISTIA OPTIMUM EST ADVERSUS OMNES TENTATIO-
NIS, ET DÆMONIS VIRES ANTIDOTUM.

IDEA SERMONIS. — 1. Hoc SS. Sac. nos confortat in pugna contra dæmones et tentationes. — 2. Est fortissimum propugnaculum Ecclesiæ. — 3. Lapis Christi convertitur nobis in panem confortantem. Judæi comesti Manna, pugnaverunt contra Amalec. — 4. Quomodo Moyses contra illos pugnaverit. Eodem modo pugnat contra dæmonem Fideles coram ve- nerabili Sacramento. — 5. Sumpfa SS. Euch. Deus pugnat pro nobis. — 6. Viso sanguine agni in postibus domorum, transibat Angelus percutiens. Sic et transibit nos malus angelus videns labia nostra sincta sanguine Chr. — 7. Contra primum toxicum infernali serpentis, antidotum est corpus Christi in Euch. — 8. Qui sumpsit manna absconditum Eucharistiam non timeat tentationes dæmonis. Probatur insigui historia.

*Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui
tribulant me.* Psal. xxii. 5.

1. — Prophetæ regius in hoc Palmo xxii, immensa memorat beneficia, quibus Deus in progressu sæculorum suam locupletatur erat Ecclesiam: unde Psalmum istum his verbis exorditur: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit; in loco pascuæ ibi me collocavit*, id est, ut Carthusianus exponit⁶: « In loco militantis Ecclesiæ, in qua sunt sacramenta. » Quis autem Eucharistiam inter haec præcipuum obtinere locum ignorat? Paulo post Deum fidelibus suis mensam quandam præparasse subjungit, quæ

¹ S. AUG., in Ps. xxxiii. — ² D. CHRYSOST., h. 46 in Matt. — ³ S. JOAN. DAM., l. I Par. — ⁴ S. HIER., ep. 62. — ⁵ TERT., l. de or. — ⁶ DION. CART., ib.

adversus inimicos infernales fortaliti loco inservire possit: « *Parasti in conspectu meo mensam, id est, Communione corporis, et sanguinis Christi, aduersus eos qui tribulant me*, id est, contra omnes tentationes hostium animæ meæ. » S. Hieronymus quoque per eos, qui tribulant nos, dæmones intelligit¹: « *Qui tribulant me, qui sunt dæmones.* » Eamdem veritatem Salomon in *Proverbiis* hisce verbis prædixit²: *Sapientia ædificavit sibi domum, id est, ut Albertus exponit³, Christus ædificavit Ecclesiam; excidit in ea columnas septem, id est, septem Sacra menta; immolavit victimas suas, id est, ut Hugo Cardinalis ait⁴, seipsum in ara crucis obtulit; sed pluraliter dicit, victimas, quia haec una victima Christus, per multas hostias in lege figurata fuit; proposuit mensam, quando seipsum in altaris Sacramento manducandum dicit; misit ancillas, id est, prædicatores, ut vocarent ad arcam, et ad mœnia civitatis. » Per hanc autem arcem, et bene fortificata mœnia, corpus Christi intelligitur, ut sensus sit, *ad Sacramentum corporis Christi, quod est contra inimicos munimentum.* S. Athanasius quoque, qui ex præcipuis catholicæ fidei defensoribus unus fuit, prædicta confirmat, dum ait⁵: « Sapientia posuit mensam sacri altaris, in quo panis, id est, sacrosanctum Christi corpus et sanguis edendus, et bibendus proponitur. » Sicut enim milites prælium cruentum aggressuri, vires suas per vigorosam, et pingue aliquam refectionem restaurant, et corroborant, ut adversus inimicos suos robusti sint, et fortiter cum illis dimicare possent, ita quoque cum fideles in hac vita quæ continua quædam *militia est super terram*, contra tot potentes inimicos pugnare debeant, Deus illis de hac mensa Eucharistica prospexit, ut in ea sufficiens ad præliandum vires sibi acquirant. Unde D. Chrysostomus nos monet, dicens⁶: « Tamquam leones igitur ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti diabolo terribiles. »*

2 — Optime ad intentum nostrum deservit illud Isaiae (qui omnes Ecclesia futuros eventus ad littoram perfectissime prædixit) conscriptum oraculum, quo ait⁷: *Urbs fortitudinis nostræ Sion; quibus verbis ad cenaculum alludit Sioniticum, in quo institutio Eucharistiae facta fuit. Hoc enim cenaculum hactenus semper fuit, et ad finem usque sæculorum futurum erit forte Ecclesiæ propugnaculum, quia in virtute hujus sacramenti adversus quemvis inimicum quantumvis ille fortis sit, gloria reportatur Victoria. Idem quoque propheta Evangelicus simul rationem assignat, cur haec Sionis civitas adeo sit fortis, nimirum quia *Salvator ponetur in ea murus, et antemurale*, quia in hoc sacramento ipse-*

¹ S. HIER., ib. — ² PROV., IX, 1. — ³ ALB. MAGN., ib. — ⁴ HUG. CARD., ib. — ⁵ S. ATHANAS., in disp. contra Arium in Conc. Nic. — ⁶ D. CHRYS., h. 46 ad pop. — ⁷ ISA., XXVI, 4.

met Salvator noster in propria persona in auxilium et defensionem nostram præsens existit, ac proinde: *Si Deus pro nobis, quis contra nos?* Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum: *Si exsurgat adversum me prælium, in hoc ego sperabo.* Quamdiu arx aliqua inexpugnabilis de alimentis sufficienter provisa est, non est, quod ullum formidet inimicum, quia nullus timet violentos insultus, tum ob situs eximiam prærogativam, tum ob generositatem præsidiorum, tum denique ob munitionum, et propugnaculorum multitudinem, et idoneitatem; *Urbs fortitudinis nostræ Sion, Salvator ponetur in ea.* His porro Deus qui ad animam nostram defendendam in Eucharistia præsens existit, est idem ille, de quo dicitur: *Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.* Ipsa quoque arx Ecclesiæ optime provisa est de vitæ annona ideo postquam Sapientia increata nos invitasset ad arcem et ad mœnia civitatis, mox subjungit: *Venite, comedite panem meum, et bibite vinum, quod miscui vobis.* Sed quamdiu haec annona provisio durabit? *Ecce, inquit frumentum, hoc panis ille, inquam, vivus et cœlestis², ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.*

3. — Psalmus XLVII a Davide compositus fuit ad laudandum Deum, ob gloriosam contra Goliath reportatam victoriam, qui, ut omnibus constat, dæmonis figura erat, sed quibusnam armis David adversus Goliath usus fuit, ut eum in fronte percussum in terram prosterneret? Tota Davidis armatura petra quedam erat³, *Petra autem erat Christus*, qui longe alio modo, quam quo dæmon a Christo lapidem in panem converti petierat, dicens⁴: *Dic, ut lapis iste panis fiat*, in panem tandem conversus fuit, quia solis verbis substantia panis in corpus Christi transmutata fuit. S. Augustinus postquam de pugnis, et præliis, quibus spiritus cum carne quotidie confligit, prolixe discurrisset tandem provisio nem declarare pergit, quam Deus nobis destinavit, ne in hac pugna hosti cedamus⁵: « *Quanti, inquit te æstimet, vide: Si Deus pro nobis quis contra nos?* » Et quanti te æstimavit, qui filio proprio non peperit⁶, sed pro nobis omnibus tradidit illum? *Quoniam modo non et cum illo omnia nobis donavit?* Qui hanc annonam dedit pugnanti, quid servat vinci centi? *Ego sum*, inquit, *panis vivus, qui de celo descendit*, haec est annona præliantium, de horreis inventa Dominicis, unde pascuntur Angeli. » Quando exercitus Pharaonis Hebreorum populum persecutus, ipse in continuo timore erat ne ab illo dissiparetur, Deus eidem per Moysen dixit⁷: *Dominus pugnabit pro vobis.* Non vero item, quando Amalecitæ illos persecutabantur⁸: *Venit Amalec, et pugnabit contra Israel.* Tunc enim Deus manus pro

¹ PS. XXVI, 3. — ² MATT., XXVIII, 20. — ³ I COR., X, 4. — ⁴ MATT., IV, 5. — ⁵ S. AUG., ib. — ⁶ EXOD., XIV, 14. — ⁷ ID., XVII, 8.

¹ HUGO DE S. VICT., t. III in Spec. Eccl. erud. Th. — ² S. AMB., l. III de offic. — ³ FRANC. AB. de Gr. Dei. — ⁴ DEUT., XXXIII, 7. — ⁵ ALB. MAG., de Euch., dist. 3.

Moxque benedictionem illam a Jacob Judæ in Genesi datam commemorat, in qua dicitur¹: *Lavabit in vino stolam tuam, et in sanguine uvæ pallium suum:* per vinum autem hoc Eucharistiam intelligens, ait: « Nisi enim stolam conversationis in vino Sacra-« menti sibi spiritualiter infuso lavisset, hoc est, « nisi sanguine benedicto Iesu Christi pallium cha-« ritatis intinxisset; pro certo tantam confidentiam « in Deo contra inimicos non habuisset. » Adducens quoque illum Machabæorum textum, in quo dicitur quod elephantes post exhibitum ante oculos eorum uvarum sanguinem et moricolore rubeo ad prælum sectandum animosiores evaderint, subjugit, dicens: « Hoc est quod dicitur, i Mach.: Ostenderunt elephan-« tis sanguinem uvæ et mori, ut acuerent eos in prælum. » Ex natura habet hoc animal, quod audax et bone « spei efficitur, quando aliquid simile videt sanguini, « quia elephas propter castitatem, et fortitudinem « virium sanctum signat, qui acutur sanguine « Christi in prælum, qui de uva Christi, et moro, « qui Christum signat, propter similitudinem pec-« cati, quam ex nobis accepit, exprimitur, ille enim « sanguis valde nos facit andaces. » S. Augustinus ad inamicum infernalem discursum suum dirigens, in quodam sermone his verbis ei impropriet²: « Ille sanguis, quem effusisti, te vicit, me redemit. » Illum bibo, et veneni tui perniciem salvatus ultra « non timeo. Prävaluisti in paradiſo, sed victus es « in patibulo, » vel etiam addere possumus, in cœna-« culo; quia per institutionem Eucharistiae in ultima cena factam, omnes ejus vires prostravit³: *Ibi con-« fregit potentias arcuum, scutum, gladium, et bellum;* ubi de cœnaculo Sion loquitur.

6. — Deus olim populo suo præcepit, ut sanguine agni paschalis in Ægypto ambos portarum postes tingerent, cuius mox rationem assignat, dum ait⁴: *Transibit enim Dominus percutiens Ægyptios; cumque viderit sanguinem in superliminari, et in utroque poste, transcendet ostium domus, et non sinet percussorem ingredi domos vestras et lèdere.* Cujus mysterium S. Bernardinus nobis pandit, dum ait⁵: « Ex hoc fructum duplice obtinebant, « scilicet consternationem hostium exterius et de-« fensionem, ac conservationem omnium interius. » Sic qui digne sumit sacram Communionem, vir-« tute sanguinis hujus agni, et hostes consternun-« tur, dum superantur tentaciones, et omnia con-« servantur, dum augmentur et corroborant virtu-« tes. » Beatus Petrus Damiani in quadam Epistola ad virtutem nos continentiae exhortans, ait⁶: « Ut « frementem bestiam valeas, ut ita loquar, ex « agro tui juris expellere, satage te frater, jam « quotidie Dominicæ corporis et sanguinis Christi « perceptione munire. Videat occultus hostis labia

¹ GEN., XLIX, 11. — ² S. AUGUST., s. 122 de temp. — ³ PS. LXXV, 4. — ⁴ EXOD., XII, 23. — ⁵ S. BERN., t. I, s. 54. — ⁶ B. PET. DAM., ep. 21.

« tua Christi crux rubentia, quæ territus per-« horrescat, et mox in tenebrarum suarum latibula « pavescendo effugiat. » D. Chrysostomus similiter ad salutarem hunc calicem alludens, virtutem com-« munem adversarium in fugam abigendi, quam in se habet, his verbis declarat¹: « Cum te egredien-« tem post convivium Dominicum viderit inimicus, « post celestes epulas tanquam ignem leonis ore « flammatem, fugit et deserit, omni vento velo-« cior. » Ideo S. Birgittæ cœlestem hanc mensam fortissimum quoddam adversus tentationes et insultus inimici armamentarium esse, his verbis revealatum fuit²: « Cujus perceptio juvat maxime contra « diabolice tentationem. O quam miseri sunt, qui « tale juvamen, dum sani sunt, magis quam vene-« num respuant et abhorrent, quia nolunt se a peccatis refrænare! »

7. — Habacuc in Cantico suo ait³: *Ibi abscondita est fortitudo ejus, at vero quanam in re hæc ejus fortitudo abscondita sit, minime declarat, nisi quod in sequentibus dicat: Ante faciem ejus ibit mors et egredietur diabolus ante pedes ejus.* At vero Drogo Hostiensis ab hoc nos dubio eximit, dicens⁴: « Fre-« gisti corpus quod foris apparebat, et ostendisti « medullam que intus latebat, ibi abscondita est « fortitudo ejus. » Porro primum toxicum, quod serpens infernalis in perniciem nostram evomuit, fuit iniqua illa suggestio, qua nobis Deum offendere et divinas ejus prohibitions prævaricari suavit: at vero quodnam coelestis ille Medicus qui dixit: « Non est opus valentibus medicus, sed male habentibus, huic malo antidotum et theriacam præparavit? S. Gaudentius in sermone de mandatione agni paschalis, inquit: « Contra venena diaboli « dulcem medicinam (de Eucharistia loquitur) sem-« piterni tutaminis. » Ideo etiam in oratione quadam Postcommunionis, quæ in Sabbato quatuor temporum Adventus legitur, S. Ecclesia hunc in modum Deum rogat: « Quæsumus Domine Deus « noster, ut sacrosancta mysteria, quæ pro repara-« tionis nostræ munimine contulisti et præsens « nobis remedium esse facias et futurum. » Optimum igitur est illud B. Petri Damiani consilium, quo nos ut sancta hac armatura frequenter muniamus, monet his verbis⁵: « His cœlestibus Sacra-« mentis, fili charissime, te frequenter munire « non differas, quibus videlicet diabolice versutiæ « et subdolæ machinationis argumenta repellas. »

8. — In Apocalypsi, S. Joaunes Apostolus nobis promittit, dicens⁶: *Qui habet aurem audiat, quid Spiritus dicat Ecclesiis: Vincenti dabo manna absconditum:* Per quod manna absconditum Eucharistia utique denotatur; sed quænam est hæc Victoria, quæ cœlestem hunc panem consequitur? S. Thomas

¹ D. CHRYS., h. ad Nep. — ² Rev. S. Brig., I. IV. — ³ HABACUC., III, 5. — ⁴ DROG. HOST., de Sac. Dom. Pass. — B. PET. DAM., I. VI, ep. 21. — ⁵ APOC., II, 17.

inquit¹: « *Vincenti dæmonum tentamenta.* » Evi-« bret etenim inimicus noster in nos, quotquot potest et novit, malignarum tentationum et suggestionum suarum sagittas et tela, numquam tamen in eo, qui agni paschalis sanguine aspersus fuerit, quicquam proficiet, sed retundetur semper ejus presumptuosa audaciæ temeritas. Et ideo « super limen ostii « nostri, » inquit S. Ambrosius², « *sacræ redem-« ptionis confessio resplendeat.* Sumamus ferventi « spiritu Sacramentum in azymis sinceritatis et « veritatis. » In paradiſo quidem terrestri serpens toxicum suum protoparentibus instillare præsumpsit, verumtamen in animo animæ paradiſo id efficere non poterit, si de hoc Sacramento delicie-« tur, eoque, ut decet, fruatur. Hæc non sine mysterio a S. Ambrosio, clauso sponsæ horto assimilatur³, diciturque *Hortus conclusus, fons signatus:* contra eum namque qui hoc sacramento munitus est, dæ-« mon nihil facere prævalet, prout ex sequenti veri-« dica historia clare patet. Cum enim moribundus quidam in procinctu esset, ut vehementibus dæmo-« nis tentationibus cederet, S. Philippus Nerius capitil ejus manus suas imponens, maligno spiritui, ut ab hoc moribundo recederet, imperavit. Quam impe-« randi fiduciam exinde hauserat, quia manus ejus mane illius diei in sacrificio incruento sanctissimum Sacramentum contrectarant; unde manus suas ob solum Eucharistiae contactum adversus totum in-« ferrum, velut forte quoddam et inexpugnabile opposuit propugnaculum: quanto igitur majorem vigorem sperare sibi promittere is poterit, qui sacratissimo hoc Angelorum pane cibatus fuit? de quo vere dici poterit: *Dedisti ei scutum cordis sui Domine, labore tuum,* omnes enim labores, sudores, ærumnæ et toleratae a Christo passiones, omnia merita vitæ et passionis suæ, in hoc Sacramento, veluti in brevi compendio, continentur; Davide id attestante, dum ait⁴: *Memoriam fecit mirabilium suorum, escam dedit timentibus se.* Hoc igitur sacra-« mentum eis scuti loco esse voluit, quo se ab omnibus dæmonis insultibus tuerentur et defendenter: *Dedisti eis scutum, etc.* Quando Area ab uno loco ad alium circumferebatur (quæ propter manna in ea reclusum cœlestis hujus panis symbolum erat) hæc verba decantari solebant⁵: *Exsurget Deus et dissi-« pentur inimici ejus et fugiant, qui oderunt eum, a facie ejus, sicut deficit fumus, deficiant; sicut fluit cera a facie ignis, sic deficiant a facie Dei.*

DISCURSUS XXI.

PROSECUTIO EJUSDEM MATERIÆ.

IDEA SERMONIS. — 1. Per convivium ab Isaia descriptum, intelligitur epulum Eucharisticum. — 2. Quod voca-

¹ S. TH., ib. — ² S. AMB., I. IV de Pasch. celebrat. — ³ S. AMB., I. de init. — ⁴ PS. CX, 4. — ⁵ PS. LX, 3.

tur convivium pinguum. Per illius institutionem superatus est diabolus et sublatus fuit illius cultus. — 3. Sumpta S. Euch. fideles animose certant contra diabolum. — 4. Diabolus timuit ne virtute S. Euch. Judas resipiscat. — 5. Mysticus sanguis Christi, diabolus procul pellit. — 6. Cur Christus distulerit institutionem SS. Sacramenti usque ad ultimam cenam. — 7. Job, virtute hujus Sacramenti, quod a longe prospexit, vicit diabolum. Quanto magis illud reipæ sumentes. — 8. Suadetur frequens Communio. Mirabilis industria aviculae in pugna contra serpem. — 9. Diabolus atrocus impugnat accessuros ad S. Communione. Dæmones comparente S. Euch. fugiunt.

Faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium vindemiz et præcipitabit in monte isto faciem vinculi colligati. Isai., xxv, 6.

1. — Isaías, qui inter omnes Veteris Testamenti prophetas, hoc a Deo privilegio insignitus fuit, ut præ cunctis aliis, omnes novæ Legis gratiæ even-« tus, quos distincte et ad vivum delineavit, clarius agnosceret, de Sacramento altaris sermonem factu-« rus, de quo Ecclesia canit: *O sacrum convivium!* hoc edidit vaticinum: *Faciet Dominus exercituum convivium, etc.* Enim vero quod Dux quidam generalis exercitus militum lustrationem instituat, eosdemque in centurias, centurias in legiones distribuat, facile quidem intelligi potest, siquidem id munus ejus nequaquam dederet. At vero quod velut Architri-« clinus quidam sumptuosum quoddam instituat et ordinet convivium, actio hæc nullam habere videtur cum experto quodam belli duce relationem. Imo prout ex variis historiis constat, exercituum moderatores plus nimium conviviis celebrandis deditos fuisse, sæpius præclaras acquirendæ victoriae occa-« siones elabi fecit. Quid si medicum aliquem haud secus ac architectum quemdam fabricis erigidis intentum esse, vel architectum medici partes obeuntem videres, numquid magnam in eo inde-« centiam et disproportionem agnosceres? Idem proinde in præsenti dici merito posse videtur, dum prophetam audimus dicentem: *Dominus exercituum faciet convivium.* Verumtamen omnis difficultas evanescit, si per convivium hoc, Eucharisticum epulum intelligamus. Hoc enim est velut arma-« mentarium quoddam adversus omnes, tam invisibilis, quam visibles inimicos, copiosissime instru-« tum. Atque ideo protinus subjugit, dicens: *Præcipitabit in monte isto faciem vinculi colligati super omnes populos et telam quam orditus est.* Lyra-« nus porro per dictum montem, Sion montem in quo Eucharistia instituta fuit, intelligendum esse dicit¹: de quo pariter loco Jerosolymitanus incola existens prophetavit, cum diceret: « In monte « Sion, ubi dicitur Dominus fecisse Cœnam disci-

¹ LYR., ib.

« pulis suis, » ut S. asserit Hieronymus. Cui subscribens Procopius, ait : « Quem tandem præter Sion alium. » Atque hæc de ipso convivii insti-tuti loco: nunc ad reliquā citati textus verba expla-nanda transeamus.

2. — Nuncupatur itaque in primis convivium pinguium, id est, ut vult Lyranus¹, « habens in se omne spirituale delectamentum. » Notandum vero, quod propheta non simpliciter Deum convivium instituisse dicat, verum insuper Eucharisticum sanguinem sub vini specie consecratum tangat, si-quidem dicit : Convivium vindemix, pinguium medullarum, vindemiae defæcatae : « Nam sanguis Christi, » ut Dionysius Carthusianus ait² : « ex vino consecratur et corpus ipsius ab omni face peccati purissimum esse cognoscitur. » Procopius pariter ad Salvatoris verba, qua in cœnaculo Sioni-tico species sacramentales consecratis protulit, allu-dens, ait : « Bibent veræ vitis vinum, illud quod se non prius bibitum dixit, donec novum cum Apostolis in regno cœlorum sumeret. » Hic ita-que exercituum Deus, tanto præparator convivii, qualem putatis reportabit? Respondet immediate dictus propheta : Præcipitabit in monte, etc. Quæ verba S. Hieronymus ita explananda censem³ : « Faciet pingue convivium, ut præcipitet et absor-beri faciat faciem mortis et vinculi, quo omnes populi ligabantur. » Tyrannus siquidem infernalis genus sibi manciparat humanum, idque passim in omnibus mundi nationibus, præterquam in Ju-dæa, ita ut homines omnes, non modo illi obedientiam, sed etiam tamquam Deo cultum exhiberent, præstarentque latræ. Hæc autem vincula et catenæ coruerunt in monte Sion per Sacramenti hujus institutionem; ideoque ipsem Dei Filius, exerci-tum Dominus, clare protestabatur, dicens⁴ : Princeps mundi hujus jam judicatus est; id est, ut Procopius ait : « Homines Dei benignitate turpis hujus et diabolica servitutis opprobrio liberati. » Qui consequenter auctor prædicta verba sequenti illustrans commentario, dicit: « Præcipitabit in monte isto faciem Dominatoris, qui in omnes gentes dominatur. » Cui et illa consonat S. Au-gustini Glossa, inquit⁵ : « In hac redemptione tamquam pretium pro nobis datus est sanguis Christi, quo accepto diabolus non ditatus, sed ligatus est, ut nos ab ejus nexibus liberemur. » Ast qualem in convivii hujus virtute telam rumpendam fuisse putatis? Utique non aliam, quam antiqui adversarii machinarum, fraudium et stratagema-tum perversitates, dicente S. Hieronymo⁶: « Dis-rumpet telam, quæ omnes læserat nationes. » Vel ut Hugo Cardinalis ait⁷ : « Disrumpet telam, quam orditus est Adam peccando; » quoniam

¹ LYRAN., ib. — ² DION. CART., ib. — ³ S. HIER., ib. — ⁴ JOAN., XVI, 41. — ⁵ S. AUG., I. XIII de Trin. — ⁶ S. HIER. — ⁷ HUGO CARD., ib.

ut Ecclesiasticus dolenter ingemiscit¹ : Jugum grave super filios Adam, a die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulturæ. Innatus namque nobis fomes ad peccatum extimulans, passiones inordinatæ, motus rebelles, dæmonis suggestions et tentationes, grave conglomerant jugum, quod Apostolus titulo mortis afficere non dubitavit, di-cens² : Quis me liberabit de corpore mortis hujus? Contra quem gravissimum conflictum, ecce vobis presens efficax in monte Sion institutum convivium, quod teste S. Hieronymo³, « disrumpet rete mortis. »

3. — Dionysius Carthusianus allata communiori, circa antichristi debellationem, interpretum opiniōne, citata prophetæ verba ita nostro pariter accommodat proposito, dicens⁴ : « Videntur hæc convenientius explanari de ablatione gravis jugi, seu oneris, quod in omnibus invenitur, conse-quens ex originali peccato, videlicet de liberatione ab his malis, quibus subjacent homines per pec-catum originale; de quo pondere molestissimo scriptum est : Grave jugum super omnes filios Adam. Est igitur sensus : Præcipitabit Dominus in monte isto, videlicet in monte Sion, in quo cœnaculum illud grande, in quo Sacramentum corporis et sanguinis sui instituit, faciem vinculi colligati super omnes populos, id est, effectum originalis peccati. » Unde et forte in eodem capite idem propheta inquit⁵ : Pone mensam, contemplare in specula comedentes et bibentes; surgite principes, arripite clypeum; quia nimirum post mensam Eucharisticam, fideles, correpto scuto, animosi decertant contra dæmoniacos assultus. Quam Glossam non obscure illa eumdem textum interpretantis insinuant S. Hieronymi verba⁶ : « Prophetæ præcipitatur, ut vescens in mensa Domini et illius saturatus cibo, diligentius contem-pletur, quæ ventura sint mundo : diciturque per eum ad omnes credentes, ut comedentes et bi-bentes corpus et sanguinem Domini, vertantur in principes Ecclesiæ et cum Apostolis audiant : Surgite, arripiantque clypeum fidei, in quo possint tela diaboli ignea extinguere. »

4. — Vix sacramentum hoc in cœnaculo insti-tuerat Christus, quando diabolus bellum ei intenta-turus sese inde subito proripuit; verumtamen non absque Juda comite, cui Salvator de sacramento hujus institutione tractans, prædixerat⁷ : Unus ex vobis diabolus est, quia nimirum malignus ille spi-ritus timebat, ne Judas, si in cœnaculo substitisset, in virtute hujus sacramenti ad poenitentiam con-versus, traditionem moliri desisteret. Quam circumstantiam considerans S. Cyrilus Alexandrinus inquit⁸ : « Impietatis in Christum et crudelitatis

¹ ECCL., XL, 1. — ² ROM., VII, 14. — ³ S. HIER., ib. — ⁴ DIO. CART., ib. — ⁵ ISA., XXII, 5. — ⁶ S. HIER., ib. — ⁷ JOAN., VI, 91. — ⁸ S. CYR. ALEX., I. IX in Joan.

ducem, omniumque malorum artificem irrupisse ait sapientissimus Evangelista, in cor proditoris, totumque in eum ingressum satanam, postquam offulam tradidisset. » Sumpta namque sacrilege Eucharistia, diabolus ipsum in præcipitum adegit, prout his verbis suo dictus sanctus consequenter insistens discursui insinuat : « Et quidein Judam simul, ac offulam sumpsisset, cogit illico, ut qui jam in ditionem suam transiisset, ad tam impium facinus se quamprimum accingeret, veritus, ut credibile est, simul cum pœnitentia vim quoque eulogizæ, ne utique in illius hominis corde locis instar effulgens, eum ad bene agendi studium revocaret, eique sanorem mentem ingereret. » Ecce vobis admirandam sacramenti hujus efficaciam: quod ita diabolus expavit, ut non obstante sacrilega Judæ communione, nihilominus pertinuerit, eum, si coram Eucharistia diutius perseveraret, a machinamento deicidii recessurum.

5. — S. Carolus Borromæus alium quemdam hujus Sacramenti effectum insinuans, ait¹ : « Vires præbet, ut fideles a tentationum impetu incolumente conservent; » quam virtutem S. Chrysostomus de eodem agens Sacramento, fusius commemo-rat, dum ait² : « Hic mysticus sanguis dæmones procul pellit, Angelos et Angelorum Dominum ad nos allicit; dæmones enim cum Dominicum sanguinem in nobis vident, in fugam vertuntur, Angeli autem concurrunt; » quem eumdem sa-cramentalem calicem idem sanctus, auctoritatem secutus Apostoli, nuncupat terribilem et maxime formidandum; quem bombardæ contra satanam explosæ assimilat, dicens : « Roga ipsum diabolum et die: Undenam habes ictum incurabile? Qui fit, quod nullas habeas vires? Quomodo captus es? Nihil aliud dicet, quam corpus crucifixum: Per hoc stimuli ejus sunt contracti, per hoc caput ejus est contritum; per hoc principatus et potestates sunt traductæ. » Quod argumentum promoturus S. Bonaventura, illam e libro Tobiae adducit historiam, ubi Tobias junior ad flumen Tigris pedes loturus a pisce invasus, modumque eum capiendi per Archangelum edoctus fuisse legitur³: Quam rei gesta seriem ita nostro accommodat proposito⁴: « Piscis iste diabolus est, hic quia humanum genus devoraverat, Deus Pater hamum contra ipsum misit, Filium suum; an extrahere poterit Leviathan hamo? invadens ergo diabolus escam humanitatis, captus est hamo Deitatis. »

6. — Quod subesse mysterium creditis, quod Christus SS. hujus Sacramenti institutionem ad ultimam usque Cœnam distulerit? cur per xxxiii annorum cursum ipsam distulit? Causamne nostis? quia nimirum tunc temporis princeps tenebrarum omnes suas exercere cepit vires, ideoque opportu-

¹ ACT. ECCL. Med., p. 512. — ² D. CHRYS., in Matt. — ³ TOB., VI, 6. — ⁴ S. BON., s. in Cœna Dom.

nissime suum, quo omnes firmarit communiter Apostolos, patet fecit armamentarium. Quem nobis conceptum expressum reliquit S. Bernardinus, dum ait¹ : « Affactus Paterfamilias ante passionem, refectionem suam curavit domesticis exhibere; oportebat enim: expelerat eos Satan, ut cribraret sicut triticum, opus erat prævenire refectionem. Denique qui refecti paulo minus defecerunt, quid jejunii fecissent. » Qui idem sanctus nos ad frequentem dignamque communionem exhortatus, ait : « Fortissime dæmones timent mentem devotissima hujus Sacramenti sumptione munitam. » Unde et S. L. Justinianus in libro cui titulus: De disciplina et perfectione monasticæ conversationis, ait² : « Quis valeret aduersus immundos spiritus pergere, in acie perseverare et de talibus adver-sariis obtinere victoriam, nisi divinis esset recreatus alimentis? »

7. — Dæmon olim suos in Jobum conjecrat invidos oculos, totumque quasi infernum in eum torquendum emiserat, cœlum terraque hanc pugnam attonita spectabant, ejusque præstolabantur exitum. Ast vero quonam præcipue medio Job usus fuit, ne dæmoni in prædam cederet, sed potius de tam potenti et obstinato inimico triumpharet? Ni-mirum erga hoc sacramentum, quod per spiritum propheticum e longinquæ venerabatur, ingenti ferelatur devotione in sacrificiis quæ quotidie offrebat: Offerebat holocausta, et ideo mirum non est, quod aduersus dæmonem victor evaserit; hic enim inimicus infernalis ad solum sacrificii ineruenti typum, quantumvis distantem et remotum, omnem suum amittit vigorem. Quanto igitur magis vires ejus debilitabuntur, quando præsens est figuratum? Si hæc in viridi, quid in arido? Tygris pernit, inquit idem Job³, eo quod non haberet prædam. Septua-ginta legunt: Myrmicoleon, quod idem est, quod leo formica. Dæmon enim fit ex leone formica et sine præda remanens, vulnus accipit lethiferum. S. Gregorius hunc citatum Jobi textum hoc modo exponit⁴: « Ex translatione septuaginta Interpretum nequaquam tygris, sed myrmicoleon perit, fornicis adversum, quod se suo pulvere abscondit et formicas frumenta gestantes interficit. » Et ideo hoc animal dæmonem præfigurabat, qui omnes suas ad hoc vires adhibet, ut fructum hujus frumentorum impedit, vel enervet, at vero benedictus Deus; inquit enim Spiritus Sanctus, perit, eo quod non haberet prædam.

8. — Gregorius VII, Mathildi, de S. Dei Ecclesie optime meritis Principi, inter cetera in hæc verba scribit⁵: « Inter cetera arma, quæ tibi contra mundi Principem contuli, potissimum est, ut cor-pus Dominicum frequenter accedas. » Valde

¹ S. BERN., s. 3 in ramis Palm. — ² S. LAUR. JUST., de discip. mon. — ³ JOB, IV, 11. — ⁴ S. GREGOR., I. V Mor. — ⁵ GREG. VII, ep. 47.